

Euroopan unioni
 Euroopan aluekehitysrahasto

Loppuraportti

Kestävää kasvua ja työtä 2014 - 2020
 Suomen rakennerahasto-ohjelma

Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Viranomaisen merkintöjä

Saapumispäivämäärä 20.12.2018	Diaarinumero EUR A 2014/2059/09 02 01 01/2015/POPELY
Käsittelijä	Puhelinnumero
Hankekoodi A70826	Tila Saapunut

1 Hankkeen perustiedot

Hankkeen nimi REILA reittimerkintöjen turvallisuus, pilottialueena Lappi	
Alkamispäivämäärä 1.6.2015	Päätymispäivämäärä 31.8.2018
Toimintalinja 2. Uusimman tiedon ja osaamisen tuottaminen ja hyödyntäminen	
Erityistavoite 4.1. Tutkimus-, osaamis- ja innovaatiokeskitymien kehittäminen alueellisten vahvuusien pohjalta	
Tukimuoto Ympäristöön ja luonnonvaroihin liittyvä kehittämishanke	
Kustannusmalli Flat rate 24 %	

2 Tuensaajan perustiedot

Tuensaajan nimi Lapin ammattikorkeakoulu Oy	
Y-tunnus 2528792-5	Hankkeen WWW-osoite http://www.lapinamk.fi
Yhteyshenkilön nimi Eila Linna	
Yhteyshenkilön sähköpostiosoite eila.linna@lapinamk.fi	Yhteyshenkilön puhelinnumero 0407355300

Muut tuensaajat (osatoteuttajat)

Tuensaajan nimi Metsähallitus Lapin Luontopalvelut	Y-tunnus 0116726-7
Tuensaajan nimi Lapin pelastuslaitos	Y-tunnus 0937073-7

3 Tiivistelmä

3.1 Hankkeen toiminnan ja tulosten tiivistelmä

Hankkeen tuloksia:

- reittimerkintöihin liittyvän verkoston alueellinen ja kansallinen kuvaus (Lapin AMK/MTI)
- yhtenäinen pelastus- ja paikannusmerkki, joka on hyväksytty sekä alueelliseksi että kansalliseksi käytännöksi (Lapin pelastuslaitos)
- turvallinen ja asiakaslähtöinen opastuskokonaisuus ohjeistus (Metsähallitus)
- ohjeistuksen pilotointi Sport Resort Ylläs (Metsähallitus)
- riskiperusteisen reittisuunnittelun malli, online työkalu (Lapin AMK/MTI)
- reittikartoitukset ja riskiperusteiset reittimerkintäsuunnitelmat kunnissa (Lapin AMK/MTI)
- tietopankki, johon on koottu tietoa reittien turvallisuuteen, merkintöihin ja toimijaverkostoon liittyen ja jota Lapin AMK/MTI ylläpitää (Lapin AMK/MTI)

Hankkeessa vahvistettiin kuntien, viranomaisten ja eri organisaatioiden kanssa yhteistyössä maastoreittien turvallisuutta ja asiakaslähtöisyyttä. Hankkeessa oli kolme päätoteuttajaa: Lapin pelastuslaitos, Metsähallitus ja Lapin ammattikorkeakoulu, Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti. Hankkeessa oli lisäksi mukana 14 Lapin kuntaa: Enontekiö, Inari, Kemi, Kemijärvi, Kittilä, Kolari, Muonio, Pello, Posio, Rovaniemi, Salla, Sodankylä, Tornio ja Ylitornio.

Hankkeessa tehtiin tiivistä yhteistyötä kansallisten toimijoiden kanssa. Liikenne- ja viestintäministeriön kanssa tehtiin tiivistä yhteistyötä pelastus- ja paikannusmerkin sisällyttämisessä uuteen tieliikennelakiin. Lisäksi käynnistettiin prosessi yhdessä Maanmittauslaitoksen, Häätäkeskuslaitoksen ja Kuntaliiton kanssa, jossa merkki saadaan näkyviin Maanmittauslaitoksen karttapohjiin, josta ne tulevat näkyviin pelastusviranomaisten järjestelmiin. Suomen standardisoimisliiton kanssa käynnistettiin standardin Liikunnan ja ulkoilun merkit päivitys. Turvallisuus- ja kemikaaliviraston kanssa räätälöitiin malli maastoreittien turvallisuusasiakirjasta. Suomen Latu laati selvitykset reittien monikäytöstä, vastuista ja mahdollisuuksista.

Hankkeen nimi: REILA reittimerkintöjen turvallisuus, pilotialueena Lappi
Viranomaisen: Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Hankkeessa tehtiin selvitys mobiilipastuksen turvallisuudesta ja kansainvälisistä reittimerkinnöistä. Tuloksia hankkeesta levitettiin eri viestintäkanavissa.

3.2 Hankkeen toiminnan ja tulosten englanninkielinen tiivistelmä

Results of the Project:

- Map of regional and national network of actors in implementing trail markings (Lapland UAS/MTI)
- Unified rescue and location sign, which has been accepted as a regional and national practice (Lapland Rescue Department)
- Guide for safe and customer-oriented trail marking (Metsähallitus)
- Sport Resort Ylläs as a pilot area for the guide (Metsähallitus)
- Procedure for risk based trail planning with an online tool (Lapland UAS/MTI)
- Trail mappings and risk based trail marking plans in municipalities (Lapland UAS/MTI)
- Data bank maintained by Lapland UAS/MTI gathering information related to trail safety, markings and network of stakeholders.

The project was to improve the safety and customer-oriented of trails in co-operation with municipalities, officials and several different organisations. Project was implemented in by three main participants: Lapland Rescue Department, Metsähallitus and Multidimensional Tourism Institute of Lapland University of Applied Sciences. Additionally 14 municipalities in Lapland participated: Enontekiö, Inari, Kemi, Kemijärvi, Kittilä, Kolari, Muonio, Pello, Posio, Rovaniemi, Salla, Sodankylä, Tornio ja Ylitornio.

The project collaborated closely with national operators. In cooperation with Ministry of Transport and Communications the new rescue and location sign was included in the new Road Traffic Act entering into force in 2020. Additionally, a process with National Land Survey of Finland, Emergency Response Centre Agency and Association of Finnish Local and Regional Authorities was started to include this sign in the base maps of National Land Survey of Finland, via which the search and rescue authorities see the signs in their information systems. Process for updating the standard 4244 comprising of signs for outdoors and sports was started with the Finnish Standards Association SFS. A Safety document model for outdoor trails was created with Finnish Safety and Chemicals Agency (TUKES). Outdoor association of Finland (Suomen latu) prepared a report about the responsibilities and potential of the multi-use trails. The project was drawn up reports about the safety of mobile guides and trail markings used in other countries. The project results were disseminated through different mediums.

4 Hankkeen tarve, toteutus ja tulokset

4.1 Miten hanke onnistui vastaamaan kehittämistarpeeseen ja kuinka hankkeen tavoitteet toteutuivat?

Hankkeen kehittämistarpeena oli vahvistaa maastoreittimerkintöjen turvallisuutta ja luotettavuutta. Hankkeessa oli kolme päätoteuttajaa: Lapin pelastuslaitos, Metsähallituksen Luontopalvelut ja Lapin ammattikorkeakoulu, Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti. Toteuttajilla oli selkeät roolit. Hankkeessa oli mukana 14 Lapin kuntaa: Enontekiö, Inari, Kemi, Kemijärvi, Kittilä, Kolari, Muonio, Pello, Posio, Rovaniemi, Salla, Sodankylä, Tornio ja Ylitornio. Kunnilla oli selkeät roolit riskiperusteisen reittimerkintäsuunnitelman laatimisessa ja ne olivat kaikki erittäin sitoutuneita toimenpiteen toteutumiseen. Kuntien sitoutumista vahvisti kansallisella tasolla Kuntaliitto. Kansallinen verkosto oli määritelty jo alussa ja sitä sitoutettiin ja sille tiedotettiin koko hankkeen ajan.

Tavoitteena oli luoda kansallinen ja alueellinen verkosto reittimerkintöjen ympärille. Tavoitteena oli yhtenäistää maastoreittimerkintöjä, jotka olivat puutteellisia. Lisäksi tavoitteena oli luoda yhtenäinen pelastusmerkintäohjeistus viranomaisten avuksi. Reittien ylläpitäjille hankkeessa tavoitteena oli luoda malli riskiperusteisen reittimerkintäsuunnitelman laatimiseen. Hankkeessa oli tavoitteena koota hankkeen aikana kerätystä tiedosta tietopankki työkaluksi reittien ylläpitäjille ja suunnittelijoille.

Hankkeen toimenpiteisiin osallistui laaja-alaisesti eri toimijoita. Hanke järjesti 183 tilaisuutta: tapaamisia, työpajoja ja tilaisuuksia (liite 1), joista 37 oli kansallisen verkoston tapaamista (liite 2). Hanke piti jokaisessa 14 kunnassa seitsemän kokouksen sarjan. Kuntakohtaisten kokousten lisäksi järjestettiin kolme kuntatoimijoiden yhteistä työpajaa. Hanke järjesti asiantuntijaseminaareja, joita pystyi seuraamaan myös etänä ja joista on tallenteet tietopankissa. Hanke osallistui 41:een muiden organisaatioiden järjestämään tilaisuuteen. (Liite 1.)

Hankkeessa laadittiin kolme selvitystä, jotka tehtiin ulkopuolisina ostopalveluina. Kilpailutuksien kautta Suomen Latu valikoitui kahden selvityksen tekijäksi. Selvitykset ovat Maastossa olevien ulkoilureittien monikäyttö: nykytila, esteet ja mahdollisuudet (liite 3) ja Maastossa olevien ulkoilureittien ylläpitäjän vastuu, yrittäjän vastuu ja ulkoilijan omavastuu (liite 4). Molemmat selvitykset ovat luettavissa hankkeen ja Suomen Ladun sivuilla. Lisäksi hankkeessa tehtiin selvitys mobiilipalveluiden turvallisuudesta, jonka kilpailutuksen kautta voitti Mapitare. Selvityksen nimi on Selvitys turvallisuudesta reittien mobiilipastuksessa (liite 5) ja se on luettavissa hankkeen sivustolta.

Hankkeessa tehtiin selvitys myös kansainvälisistä reittimerkinnöistä, jossa kartoitettiin mm. Ruotsin ja Norjan reittimerkintäkäytänteitä. Selvityksen nimi on Kansainväliset reitti- ja viitoitusmerkinnät selvitys – REILA reittimerkintöjen turvallisuus, pilotialueena Lappi hankkeelle (liite 6).

Hankkeen tavoitteena oli laatia kansallisesti hyväksytyt pelastus- ja paikannusmerkintä ja siihen ohjeistus. Hankkeessa kartoitettiin olemassa olevia pelastusmerkintöjä ja ohjeistuksia, jotka huomioitiin uuden pelastus- ja paikannusmerkin laadinnassa. Pelastus- ja paikannusmerkkiä varten tehtiin myös kyselyjä ja haastatteluja eri viranomaistahoille kuten poliisille, pelastustoimelle, rajavartiolaitokselle, hätäkeskuslaitokselle jne. Lisäksi haastatteluja ja kyselyjä tehtiin sekä kuntien että yritysten edustajille. Hankkeessa tehtiin työpaja pelastus- ja paikannusmerkistä Ylitorniolla keväällä 2016, jolloin monen eri alan edustajat saivat myös osallistua merkin sisällön suunnitteluun. Kerätyn aineiston pohjalta laadittiin esitys pelastus- ja paikannusmerkiksi, joka lähetettiin ehdotukseksi Liikenne- ja viestintäministeriön valmisteilla olevaan tieliikennelaki uudistukseen. Pelastus- ja paikannusmerkki hyväksyttiin uuteen tieliikennelakiin. Uusi tieliikennelaki on pääosin tulossa voimaan vuoden 2019 aikana.

Maanmittauslaitos hyväksyi pelastus- ja paikannusmerkin omiin osoitetietojärjestelmiin. Kunnat syöttävät omiin järjestelmiinsä reiteilleen laittamansa merkit, joista ne tulevat näkyviin maanmittauslaitoksen karttapohjiin. Hätäkeskuslaitos ja Pelastuslaitos saavat merkit näkyviin käyttämiinsä karttoihin. Kuntaliitto laatii ohjeistuksen kunnille merkin käytöstä.

Merkkiä on tarkoitus käyttää riskiperusteisesti ja sitä voidaan käyttää myös muilla kuin tieliikennelain alaisilla reiteillä. Merkki tulee myös Suomen Standardisoimisliiton Ulkoilun ja liikunnan merkit SFS 4424 –standardin päivitettyyn versioon.

Hankkeen aikana yhtenäistettiin maastoreittimerkintöjä laatimalla ohjeistus maastoreittimerkinnöistä. Ohjeistusta varten kerättiin monipuolisesti asiakas-, ylläpitäjä- ja yrityspalautetta. Kesä-syysy 2016 asiakaskyselyiden, haamuretkelyn ja yrittäjäkyselyn raportti (liite 7). Kirjoitusprosessin aikana ohjeistus kävi kommenttikierroksella hankkeen verkostolla ja sitä testattiin hankkeen pilotoinnissa Ylläs Sport Resoritin alueella.

Hankkeen nimi: REILA reittimerkintöjen turvallisuus, pilotialueena Lappi
Viranomaisen: Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Palautteiden, aikaisempien ohjeistuksien ja oppaiden pohjalta laadittiin Metsähallituksen johdolla ohjeistus: Turvallinen ja asiakaslähtöinen opastekokonaisuus (liite 8), joka julkaistiin Lapin ammattikorkeakoulun julkaisusarjassa. Ohjeistus käännettiin myös englanniksi (liite 9). Molemmat versiot ovat luettavissa tietopankin sivustolla.

Hankkeessa oli mukana 14 Lapin kuntaa: Enontekiö, Inari, Kemi, Kemijärvi, Kittilä, Kolari, Muonio, Pello, Posio, Rovaniemi, Salla, Sodankylä, Tornio ja Ylitornio. Jokaisessa kunnassa pidettiin seitsemän kokouksen sarja, joihin sai osallistua kunnan reittitoimijoiden lisäksi myös muita alueen toimijoita. Kokouksissa käytiin läpi kuntien reittien nykytilaa, riskikartoitettiin reittejä ja pohdittiin, miten ylläpitoa parannettaisiin. Eri kuntien kanssa painotettiin eri asioita ja jokaisesta kokouksesta tehtiin muistio, joka oli kaikkien luettavissa hankkeen sivustolla. Näin kunnat pystyivät paremmin suunnittelemaan mahdollista yhteistyötä esim. naapurikunnan kanssa. Kevään 2018 aikana käytiin esittelemässä hankkeen tuloksia kunnanhallituksissa tai teknisen lautakunnan kokouksissa osassa hankkeen kunnista. Esittelyt jäivät tekemättä ainoastaan Sallassa, Pellossa, Sodankylässä ja Torniossa.

Kuntatapaamisten pohjalta laadittiin reittien ylläpitäjien avuksi sähköinen riskienkartoitustyökalu, johon reitit voidaan dokumentoida ja riskikartoittaa. Hankkeessa tarjottiin myös kunnissa paikan päällä tehtävää neuvontaa sähköisen riskienhallintatyökalun käytössä. Lisäksi laadittiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston (Tukes) kanssa yhteistyössä malli maastoreittien turvallisuusasiakirjasta (liite 10), joka käännettiin myös englanniksi (liite 11). Molemmat työkalut jäävät pysyvästi hankkeessa tuotetun tietopankki -sivustolle. Hankkeessa mukana olleille kunnille tehtiin loppuvuodesta 2017 palautekysely, koskien hankkeen vaikutuksesta heidän reitti turvallisuuteen. Vastauksista on laadittu raportti. (Liite 12.)

Hankkeessa toteutettiin pilotointi Ylläs Sport Resortin alueella. Hankkeen ohjausryhmä valitsi pilotointikohteen hakemusten perusteella. Hakemusia pyydettiin REILA:n verkostoilta. Perusteluina alueen valintaan oli, että alue on haastava, monitahoinen kokonaisuus, jossa on monen eri toimijan ylläpitämiä reittejä, joita käytetään eri käyttötarkoituksiin. Pilotoinnissa suunniteltiin ja toteutettiin ulkoilureittien opastus ohjeistuksen mallin mukaan, sekä testattiin paikannusmerkintää maastossa.

Ylläs Sport Resortin pilotista on laadittu raportti (liite 13), jossa esitellään pilotoinnin toimenpiteet. Raportti on luettavissa hankkeessa tuotetun tietopankin sivustolla. Lisäksi pilotoinnin tuloksia esiteltiin REILA verkostolle Ylläksellä syksyllä 2017 pidetyssä katselmuksessa. Pilotoinnista kerättiin käyttäjiltä palautetta haastatteluun ja kyselyin syksyllä 2017 ja keväällä 2018. Niistä on laadittu raportit. (Liitteet 14 ja 15.) Lisäksi yrittäjiltä kerättiin haastatteluilla palautetta keväällä 2018 ja siitä on tehty raportti (liite 16). Pilotoinnissa tehtiin kesällä 2018 täydennykset ja korjaukset palautteiden perusteella.

Hankkeessa laadittiin sähköinen tietopankki, jonka sisältö on suunnattu reittimerkintöjen suunnittelijoille, toteuttajille ja ylläpitäjille. Tietopankkiin on koottu hankkeen aikana kerätty tieto yhteen paikkaan. Tietopankin ylläpitovastuu on Lapin ammattikorkeakoululla.

Hankkeessa tehtiin monipuolista viestintää eri viestintäkanavien kautta. Hankkeesta tehtiin hankejulistte ja laadittiin internetsivut, jota päivitettiin säännöllisesti. Hankkeessa lähetettiin REILA uutiskirjeitä verkostolle. Lisäksi hankkeen ajankohtaisia julkaistiin muiden uutiskirjeissä (MTI, OutdoorsFinland, Tukes). Hankkeesta julkaistiin artikkeleita Lapin alueen paikallislehdissä ja Lapin kansassa. Hankkeessa tehtyjä artikkeleita on julkaistu eri ammattilehdissä (Turvallisuus & Riskienhallinta, Pelastustieto, Vitriini). Lapin ammattikorkeakoulun Lumen -lehdessä ja Talentia -julkaisussa on ollut artikkeleita hankkeesta. Kahdessa Spaukku -julkaisussa on ollut mainos hankkeen internetsivustosta. Hankkeella oli messuosasto keväällä 2018 Lapin erämessuilla keväällä, jossa testattiin tuloksien esittelyä messuosastonmuodossa. Hankkeelle hankittiin viestintämateriaalia (villasukat ja kangaskassit hankelogoilla), joilla markkinoitiin hankkeessa laadittua tietopankkia. Viestintämateriaalia jaettiin verkostotapaamisissa ja hankkeen järjestämissä seminaareissa osallistujille.

Hankkeessa oli mukana Lapin ammattikorkeakoulun eri opintojaksoja ja opettajia. Matkailualan opiskelijat tekivät hankkeelle kehittämisprojektin, jossa he keräsivät asiakaspalautetta pilotoinnista. Hankkeessa oli viisi Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijaharjoittelijaa (matkailun, tekniikan ja luonnonvara-alan) ja yksi harjoittelija (palvelumuotoilukoulutus). Hankkeelle teki neljä Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijaa (matkailun, tekniikan ja luonnonvara-alan) toimeksiantona opinnäytetyön.

4.2 Mitä välittömiä tuloksia hankkeella saatiin aikaan? Mitä vaikutuksia tuloksilla on?

Maastoreittien ympärillä oleva verkosto on vahvistunut ja selkeytynyt hankkeen aikana. Hankkeen varsinaiset kohderyhmät olivat maastoreittien suunnittelijat, toteuttajat ja ylläpitäjät, jotka saivat käyttöönsä ohjeistukset, työkalut, keskitettyä tietoa ja alustan sen vaihtamiseen. Näitä ovat esim. Metsähallitus, kunnat, matkailukeskukset, matkailuyritykset, järjestöt, yhdistykset ja pelastustoimen viranomaiset (pelastuslaitos, hätäkeskuslaitos, poliisi, rajavartiolaitos, ensivaste). Hankkeella eri reittien ympärille nivoutuvat tahot on saatu tekemään yhteistyötä ja ainakin ymmärtämään yhteistyön merkitys. Reittien turvallisuuden parantamisesta hyötyy suoraan loppukäyttäjät. Lapin ammattikorkeakoulu on kasvattanut yhteistyötä sidosryhmien kanssa ja omaa osaamistaan sekä opetuksen että TKI-toiminnan osalta. Metsähallitus on yhtenäistänyt omia ja yhteistyökumppaneiden välisiä toimintatapoja ja järjestelmiä.

Hankkeen tuloksena on saatu parannettua reittien turvallisuutta. Reittien suunnittelijoille, toteuttajille ja ylläpitäjille on kehitetty riskiperusteisen reittisuunnittelun työkalu, joka on kaikkien vapaasti käytettävissä. Reittien ylläpitäjät ymmärtävät paremmin, mitkä ovat heidän velvollisuutensa reittien turvallisuuden parantamiseen. Reittien ylläpitäjät voivat jatkaa hankkeen jälkeen reittiturvallisuuden parantamista hyödyntäen hankkeessa laadittuja työkaluja, ohjeistuksia, selvityksiä ja muuta hankkeen tietopankin sisältöä. Hankkeessa laadittu reittimerkintäohjeistuksen johdosta reittien merkinnät voidaan suunnitella yhtenäisemmäksi, mikä tuo turvallisuutta reitin käyttäjälle.

Hankkeessa on luotu avoin, turvallisten reittimerkintöjen tietopankki, johon on kerätty hankkeen aikana saatua uutta tietoa reittimerkinnöistä ja reiteistä. Tietopankki auttaa reittien suunnittelijoita ja ylläpitäjiä tarvitsemansa tiedon hakemisessa. Näin maastoreittien turvallisuusasiat ovat löydettävissä yhdeltä sivustolta eikä niitä tarvitse etsiä esim. eri organisaatioiden sivuilta.

Reittiturvallisuutta on parannettu myös sillä, että on selvitetty vastuista ja velvollisuuksia, mitä reittien ylläpitäjällä on. Reittiturvallisuutta valvova viranomaisen Tukes on myös esittänyt oman näkökantansa siitä, mikä heidän mielestään on reitin ylläpitäjän vastuu. Kuluttajaturvallisuuslaki koskettaa myös maastoreittejä ja se on selkeyttänyt reitin ylläpitäjän vastuuta ja velvollisuuksia.

Hankkeessa on kehitetty uusi, alueellisesti ja kansallisesti hyväksytty pelastus- ja paikannusmerkki, joka hyödyttää pelastustoimea. Se on konkreettinen turvallisuutta parantava hankkeessa tehty toimenpide, jota on ollut kehittämässä monialainen, hyvin toimiva verkosto. Lappi on ollut erinomainen pilotialue. Merkin hyväksyminen kansallisesti, on tuonut mahdollisuuden, että pelastuskäytännöistä saadaan yhtenäisemmät.

Hankkeen nimi: REILA reittimerkintöjen turvallisuus, pilotialueena Lappi
Viranomaisen: Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus

Pitkällä aikavälillä hankkeessa laadittua tietopankkia ja työkaluja voidaan hyödyntää erilaisten jatkohankkeiden toimenpiteiden laadinnassa. Pelastus- ja paikannusmerkin avulla reiteiltä tehtävät pelastustoimet ovat tehokkaampia. Reittimerkintäohjeistuksen hyödyntäminen reittiensuunnittelussa tekee maastoreiteistä turvallisempia, koska reittimerkinnät saadaan yhtenäisemmäksi sekä Lapin alueella, että kansallisesti. Tuloksien (ohjeistus, tietopankki, maastoreittien turvallisuusasiakirja) kääntäminen englanniksi vahvistaa myös kansainvälisten reittitoimijoiden toimintaa reittiturvallisuuden parantamisessa.

4.3 Miten hakemuksen kohteena olevaa toimintaa jatketaan ja tuloksia sekä kokemuksia hyödynnetään hankkeen päättymisen jälkeen?

Reittimerkintöjen parissa työskentelevät voivat hyödyttää hankkeesta kerättyä tietoa, työkaluja, ohjeistuksia ja selvityksiä omassa työssään. Niitä voidaan käyttää uusien reittien suunnittelussa ja vanhojen parantamisessa.

Pelastus- ja paikannusmerkin saaminen viralliseksi liikennemerkiksi mahdollistaa sen, että se saadaan jokaiselle tieliikennelain alaiselle reitille. Lisäksi se tuo lisäturvaa myös muille maastoreiteille. Se, että merkki saadaan Pelastuslaitoksen ja Hätäkeskuslaitoksen käyttämiin karttapohjiin, mahdollistaa merkin paremman toimivuuden. Pelastus- ja paikannusmerkit on hyväksytty kansallisesti ja ne otetaan valtakunnallisesti vaiheittain käyttöön ylläpitotoimien yhteydessä. Kuntaliitto laatii ohjeistuksen merkin käytölle ja Maanmittauslaitos on tiiviisti mukana prosessissa. Lapin ammattikorkeakoulun ja Lapin pelastuslaitoksen edustajat ovat myös mukana ohjeistuksen laatimisprosessissa.

Lapin ammattikorkeakoulu, Metsähallitus ja Lapin pelastuslaitos voivat hyödyttää hankkeesta kerättyä tietoa tulevaisuudessa jatkohankkeissa esim. ylläpitojärjestelmien kehittäminen, reittien monikäytön kehittäminen ja rajanaapureiden kanssa tehtävissä reitti- ja matkailutuotehankkeissa. Hankkeesta mukana olleet kunnat voivat hyödyttää sähköistä riskienhallintatyökalua, maastoreittien turvallisuusasiakirjaa, selvityksiä ja ohjeistuksia suunnitelluissa omia reittihankkeita.

Hankkeen tulokset huomioidaan Metsähallituksen reittitoiminnassa. Reittimerkintäohjeistus jaetaan Metsähallituksen sekä reittitoimintaa tekevien yhteistyökumppanien käyttöön.

Hankkeesta mukana olleiden kuntien kanssa tehtyä prosessia voidaan hyödyttää myös muiden kuntien kanssa mm. Suomen Ladulta on tullut ehdotus, että hankkeesta tehtäisiin kansallinen jatkohanke, jossa mm. kuntaprosessi tuotaisiin myös muihin kuntiin. Metsähallituksen MOKEMA – hanke voi käyttää hankkeesta kerättyä moottorikelkkareiteistä kerättyä tietoa toimenpiteidensä toteuttamisessa.

Lapin ammattikorkeakoulun opiskelijat (matkailun, tekniikan ja luonnonvara-alan) voivat hyödyntää tuloksia opintojaksoilla. Tietopankkia ylläpidetään ja kehitetään Lapin ammattikorkeakoulussa ja Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutissa. Saavutettua Lapin ammattikorkeakoulun (opettajat, TKI) reittiosaamista hyödynnetään opetuksessa. Verkostoyhteistyö maastoreittien osalta on hankkeen aikana parantunut ja sitä jatketaan tekemällä yhteisiä tutkimus- ja kehitystoimenpiteitä verkoston kanssa.

4.4 Toteutuiko hanke aiotulla maantieteellisellä alueella tai kuinka alue mahdollisesti muuttui? Saavutettiinko suunniteltu kohderyhmä vai tuli siihen muutoksia? Oliko muita toteutukseen liittyviä muutoksia?

Hanke toteutui aiotulla maantieteellisellä alueella. Lisäksi tuloksia pystytään hyödyntämään myös kansallisesti.

Hankkeen kohderyhmänä oli maastoreittien suunnittelijat, toteuttajat ja ylläpitäjät. Näitä olivat mm. Metsähallitus, kunnat matkailukeskukset, yritykset, lajijärjestöt, järjestöt ja yhdistykset. Lisäksi kohderyhmänä ole pelastustoimen viranomaiset ja Lapin ammattikorkeakoulu. Kohderyhmät osallistuivat aktiivisesti mm. järjestettyihin tilaisuuksiin ja asiantuntijoiden roolissa toimenpiteisiin. Hankkeen järjestämiin tilaisuuksiin osallistui yhteensä 1198 henkilöä (liite 1) eri organisaatioista.

5 Seurantatiedot

5.1 Päästiinkö toteutuksessa hakemuksessa esitettyihin (kohta 12) numeerisiin tavoitteisiin? Mistä mahdolliset erot johtuvat?

Hankkeesta toteutui numeeriset tavoitteet hankkeeseen osallistuneiden yritysten osalta. Hankkeen järjestämiin tilaisuuksiin osallistui 50 yritystä. Kaikille raportoiduille yrityksille on lähetetty viesti, jossa kysytään lupaa, että heidän tietojensa saa käyttää hankeraportoinnissa.

Tavoitteena oli, että 20 yritystä käynnistää t&k&i-toiminnan tai t&k&i-yhteistyön yliopistojen, korkeakoulujen tai tutkimuslaitosten kanssa. Yrityksiä oli 13 kappaletta

Uusia innovaatioalustoja syntyi 2 kappaletta. Tietopankki ja sähköinen riskienhallintatyökalu.

Innovaatioalustoissa kehitettyjä ja pilotoituja tuotteita syntyi 1 kappale: sähköinen riskienhallintatyökalu.

Tavoitteena oli, että kaupunkien kanssa innovaatioympäristöissä yhteistyötä tekeviä yrityksiä on 10 kappaletta. Yrityksiä oli 8 kappaletta.

5.2 Miten asetetut numeeriset tavoitteet palvelivat hankkeen toteutusta? Mitkä indikaattorit olisivat tukeneet paremmin toteutusta? Mitä mahdollisia omia seurantatietoja tai indikaattoreita toteutuksessa hyödynnettiin?

Numeeriset tavoitteet hyödyttivät ja tukivat hankkeen tavoitteita. Hankkeesta seurattiin tapaamisten, seminaarien, työpajojen ja muiden tilaisuuksien määrää (liite 1). Hankkeesta seurattiin hankkeesta tiedottamista eri viestintäkanavien kautta ja niistä tehtiin koonti (liite 17). Palautetta kerättiin laaja-alaisesti kuntaprosessista ja pilotoinnista, joiden avulla hankkeen toteutusta on seurattu.

6 Hakijan osaaminen, hankkeen riskiarviointi ja ohjausryhmä

6.1 Miten hanke kartutti tuensaajan hanketyöosaamista ja hankkeen sisällön mukaista osaamista?

Reittiturvallisuuden osaaminen on lisääntynyt Lapin alueella, mutta myös tietojen levittämisen kautta kansallisesti. Hankkeeseen osallistuneiden toimijoiden (kunnat, Metsähallitus, yritykset, muut organisaatiot, viranomaiset) välinen yhteistyö reittityössä on parantunut.

Matkailualan tutkimus- ja koulutusinstituutti MTI (Lapin ammattikorkeakoulu) on vahva kansallisen ja kansainvälisen hankehallinnon ja toteutuksen osaaja, kansallisten ja alueellisten verkostojen koordinaattori ja asiantuntija. Hankkeen myötä MTI:n ja muiden Lapin ammattikorkeakoulun

osaamisalojen osaaminen reittiturvallisuudesta on lisääntynyt ja vahvistunut, niin henkilöstöllä kuin opiskelijoilla. MTI on ollut keskeinen moottori matkailun turvallisuusverkoston rakentamisessa, kehittämisessä sekä ylläpidossa. Matkailun turvallisuusverkosto koostuu kuntien ja valtion viranomaisista, yrityksistä, järjestöistä ja oppilaitoksista. Verkosto toimii paikallisesti, alueellisesti ja kansallisesti. MTI:n lisäksi Lapin ammattikorkeakoulusta on hanketoiimiin osallistunut asiantuntijoita myös muilta osaamisaloilta, kuten tekniikan- ja luonnonvara-aloilta. Lapin ammattikorkeakoulu on nostanut turvallisuusosaamisen ja etäisyyksien hallinnan strategiansa painopistealueiksi, ja osoittaa siten vahvaa, pitkäaikaista panostusta kehittämistoimiin.

Metsähallituksella on ollut paljon reitteihin liittyvää osaamista jo entuudestaan. REILA:n toimenpiteisiin osallistuminen on kartuttanut Metsähallituksen henkilöstölle paljon uutta osaamista erityisesti reitistöjen ja niiden opastuskokonaisuuden riskiperusteisesta suunnittelusta. Lisäksi yhteistyö pelastusviranomaisten, TUKESin ja matkailusektorin kanssa on vahvistunut.

Hankkeen aikana Lapin pelastuslaitos on pystynyt vahvistamaan asiantuntijuuttaan onnettomuuksien ehkäisyssä ja yhtenäistämään omia toimintatapojaan ja järjestelmiään. Hankkeen tuloksena syntyneen pelastus- ja paikannusmerkin avulla pelastuslaitos pystyy paikantamaan avuntarvitsijan paremmin. Lapin pelastuslaitoksen henkilökunnan osallistuminen hankkeen toimenpiteisiin on kartuttanut heidän osaamistaan maastoreittien turvallisuuden osalta. He ovat myös jakaneet muille hankkeeseen osallistujille omaa osaamistaan, joista on ollut hyötyä toimenpiteiden toteutuksissa.

6.2 Toteutuiko hankkeen aikana ennakoituja tai muita riskejä ja kuinka niihin reagoitiin?

Hankkeen riskiksi arvioitiin se, että miten saadaan kunnat osallistumaan. Riski ei toteutunut, koska suunnitellun 11 kunnan hankkeeseen osallistujia määrä kasvoi 14 kuntaan. Alueellisen epätasaisuuden riski ei myöskään toteutunut, koska hankkeen tilaisuudet olivat avoimia sekä hankkeesta tiedotettiin myös sellaisille kunnille jotka eivät olleet mukana hankkeessa. Hankkeen internet-sivut olivat myös avointa tietoa ja sinne lisättiin kaikista järjestetyistä tilaisuuksista muistiot. Tiedon avoimuus esti myös riskiksi arvioitua muutosvastarintaa uusille toimintatavoille.

Riskinä pidettiin myös sitä, että miten hankkeen tulokset saadaan valtakunnallisesti hyväksytyä. Hankkeen alusta lähtien tehtiin tiivistä yhteistyötä kansallisen verkostotoimijoiden kanssa. Heille lähetettiin kutsuja hankkeen tilaisuuksiin ja heidän luonaan käytiin esittelemässä ajankohtaisia asioita.

Keskeisten sidosryhmien organisaatiomuutokset eivät myöskään toteutuneet, koska jokaiselta hankkeessa mukana oljalta oli varmistettu, että koko organisaatio oli sitoutunut. Hankkeen ajankohtaisista tiedotettiin useammalle organisaation sisällä olevalle henkilölle ja näin useampi oli tietoinen hankkeen etenemisestä.

Riskiksi arvioitu lainvalmistelurytmi ei toteutunut, sillä hanke pääsi ehdottamaan Liikenne- ja viestintäministeriön tieliikennelain kokonaisuudistukseen uutta liikennemerkkiä.

Tietopankin ylläpito sovittiin hankkeen alussa Lapin ammattikorkeakoulun tehtäväksi. Se on rakennettu niin, että sen päivitys on mahdollisimman kevyttä.

Tiedon tehokas levittäminen tapahtui hankkeen aikana internet-sivujen kautta. Lisäksi eri organisaatioiden viestintäkanavien kautta. Hankkeelle laadittiin viestintäsuunnitelma, jota tarkennettiin hankkeen lopussa, jotta tiedon levittäminen oli tehokkaampaa. Hankkeen aikainen viestintä tapahtui internetsivujen lisäksi hankkeen organisaatioiden viestintäkanavien kautta: uutiskirjeet, tiedotteet, julkaisut. Lisäksi sidosryhmien kautta mm. heidän järjestämissään tilaisuuksissa.

6.3 Miten ohjausryhmä tuki hankkeen toteutusta? Miten ohjausryhmä luonnehti hankkeen onnistumista?

Hankkeen ohjausryhmään kuuluivat Lapin Pelastuslaitoksen edustaja, Lapin ammattikorkeakoulun edustaja, Metsähallituksen edustaja, Lapin aluehallintoviraston edustaja, Lapin ELY-keskuksen edustaja, Sallan kunnasta edustaja, Liikenneturvan edustaja ja Lapin safareilta edustaja. Ohjausryhmän tuki ja palaute olivat tärkeitä hankkeen onnistumisen kannalta. Ohjausryhmä piti hanketta tärkeänä.

Ohjausryhmän edustaja osallistui myös aktiivisesti hankkeen järjestämiin tilaisuuksiin. Jokaisessa ohjausryhmässä esiteltiin hankkeen tuloksia ja ajankohtaisia asioita ja niistä saatu palaute oli arvokasta toimenpiteiden toteutuksessa. Ohjausryhmällä oli iso rooli pilotointikohteen valinnassa. Pilotointikohte valittiin hakemusten perusteella, ohjausryhmä teki puolueettoman valinnan eri kohteiden väliltä.

6.4 Miten kohderyhmä koki hankkeen? Millaista palautetta kohderyhmältä on saatu?

Hankkeen kohderyhmänä ovat olleet reittien ylläpitäjät ja suunnittelijat. Lisäksi kohderyhmänä olivat sekä kansalliset että alueelliset viranomaistahot, järjestöt ja yhdistykset sekä alueen yritykset. Välillisenä kohderyhmänä ovat olleet hanketta toteuttaneet organisaatiot, joiden osaaminen ja tietopohja lisääntyivät hankkeen aikana. Hankkeen kohderyhmiltä on kerätty kirjallista ja suullista palautetta. Palaute on ollut positiivista ja kehittävä. Kohderyhmä on pitänyt hanketta ja sen tuloksia tärkeänä. Hankkeen kautta on mm. reittien ympärillä oleva verkosto vahvistunut ja yhteistyö lisääntynyt toimijoiden kesken.

Suullista ja kirjallista (liite 12) palautetta on kerätty kunnilta. Suullista palautetta on kerätty myös kansalliselta verkostolta heidän tapaamisten yhteydessä. Hanke on ollut kansallisen verkoston mielestä tärkeä ja tulokset onnistuneita. Hankkeen tuloksien (työkalut, ohjeistukset, paikannusmerkki) konkreettisuus on varsinkin saanut hyvää palautetta. Lisäksi ohjausryhmältä kerättiin kirjallinen palaute. Ohjausryhmä arvioi hankkeen toteutumisen erittäin hyväksi ja onnistuneeksi. Pilotoinnista kerättiin palautetta loppukäyttäjiltä (liite 14 ja 15) ja yrityksiltä (liite 16).

7 Horisontaaliset tavoitteet

7.1 Sukupuolten tasa-arvo

	Kyllä	Ei	Perustelu
Hankkeessa tehtiin toimintaympäristön analyysi sukupuolinäkökulmasta		x	Hanke on sukupuolineutraali.

	Kyllä	Ei	Perustelu
Sukupuolinäkökulma huomioitiin hankkeen toiminnassa (valtavirtaistaminen)		x	Hanke on sukupuolineutraali.
Hankkeen päätavoite oli sukupuolten tasa-arvon edistäminen		x	Hanke on sukupuolineutraali.

7.2 Kestävä kehitys

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Väiillinen vaikutus	
Ekologinen kestävyys			
Luonnonvarojen käytön kestävyys	8	8	Reittien suunnittelu ympäristön mukaan. Jatkohankkeissa merkitys kertautuu kun ylläpitäjät toimivat tässä hankkeessa tehtyjen ohjeistuksen ja työkalujen mukaisesti.
Ilmastonmuutoksen aiheuttamien riskien vähentäminen	8	8	Ilmastonmuutos vaikuttaa talvireittien kestävään ja turvalliseen suunnitteluun. Hankkeessa laaditut ohjeistus ja työkalut auttavat reittien suunnittelussa.
Kasvillisuus, eliöt ja luonnon monimuotoisuus	8	8	Reittien suunnittelussa pyritään monimuotoiseen luontoon tutustumiseen ja sen kestävään käyttöön. Hankkeessa laaditut ohjeistus ja työkalut auttavat reittien suunnittelussa.
Pinta- ja pohjavedet, maaperä sekä ilma (ja kasvihuonekaasut)	2	2	Reittien suunnittelussa huomioidaan hankkeessa laaditut ohjeistus ja työkalut auttavat reittien suunnittelussa.
Natura 2000 -ohjelman kohteet	8	8	Lapin Natura 2000 -verkostoon kuuluu 161 aluetta, joiden yhteenlaskettu pinta-ala on yli 3 miljoonaa hehtaaria. Alueita on kaikissa Lapin kunnissa, samoin reittejä. Suurin osa Lapin Natura-alueista on jo kansallisilla päätöksillä perustettuja luonnonsuojelualueita tai ne kuuluvat kansallisiin suojeluohjelmiin tai muilla tavoin suojeltuihin alueisiin.
Taloudellinen kestävyys			
Materiaalit ja jätteet	6	9	Reittimerkintäohjeistuksessa pyritään materiaalien kestävään ja pitkäaikaiseen käyttöön. Retkeilijän omavastuun korostaminen tukee ylläpitäjien toimintaa.
Uusiutuvien energialähteiden käyttö	1	0	Moottorikelkkoihin liittyvässä reittisuunnittelussa haasteena on sähkökellkojen latausmahdollisuus sähköverkon ulkopuolella.
Paikallisen elinkeinorakenteen kestävä kehittäminen	10	10	Ohjeistus, selvityksiä ja työkaluja ylläpitäjän tueksi, joita käyttämällä reittien suunnittelu, toteutus ja kustannukset saadaan kohtuullisiksi.
Aineettomien tuotteiden ja palvelujen kehittäminen	5	9	Hankkeen tuloksena tehdyt selvitykset ja ohjeistus antavat hyvän suunnitelupohjan esim. erilaisten mobiilisovellusten ja uusien palvelujen kehittämiseksi omatoimimatkailijoille ja harrasteryhmille.
Liikkuminen ja logistiikka	10	10	Hankkeen perusajatus oli maastoreittien turvallisuuden ja asiakaslähtöisyyden parantaminen, mitä hankkeessa saadut tulokset vahvistavat.
Sosiaalinen ja kulttuurinen kestävyys sekä yhdenvertaisuus			
Hyvinvointi	6	5	Edesauttaa ulkoilua ja liikuntaa, koska tuloksilla saadaan turvallisempia ja asiakaslähtöisempiä maastoreittejä. Kuntien vetovoimaisuus kasvaa ja kuntalaisten hyvinvointi.
Tasa-arvon edistäminen	5	0	Hankkeen tuloksena syntyneet käyttäjäturvallisemmat maastoreitit lisäävät erilaisten käyttäjäryhmien mahdollisuuden ymmärtää merkintöjä ja siten käyttää niitä monipuolisemmin.
Yhteiskunnallinen ja kulttuurinen yhdenvertaisuus	8	8	Hankkeessa laadittujen ohjeistuksen, selvityksien ja työkalujen avulla merkintöjen suunnittelussa huomioidaan asiakaslähtöisyys. Lisäksi suunnittelussa voidaan huomioida paremmin kansainväliset käyttäjät ja erityisryhmät.
Kulttuuriympäristö	4	4	Kulttuuriympäristöt huomioidaan reittien kestävässä suunnittelussa hankkeessa laadittujen ohjeistuksen, selvitysten ja työkalujen avulla.

Vaikutuksen kohde	Vaikutusaste		Perustelu
	Välitön vaikutus	Väiällinen vaikutus	
Ympäristöosaaminen	8	8	Hankkeessa laadittujen ohjeistuksen ja selvitysten avulla reittien suunnittelijat pystyvät huomioimaan paremmin maastoreittien ympäristön haasteet.

8 Julkisuus, tiedottaminen ja yhteydet muihin hankkeisiin

8.1 Miten hanke näkyi julkisuudessa? Miten hankkeesta tiedotettiin?

Hankkeesta on tiedotettu hankkeen omissa sekä muiden uutiskirjeissä (MTI, Tukes, OutdoorsFinland). Hanke on näkynyt alueen sanomalehdissä. Hankkeen tuloksista on julkaistu artikkeleita ammattilehdissä ja Lapin ammattikorkeakoulun julkaisuissa. Hanke osallistui Lapin erämessuille keväällä 2018 messuosastolla. (Liite 17.) Lisäksi Lapin pelastuslaitoksen, Tukesin ja Suomen Ladun –sivustoilla on linkki hankkeessa tuotettuun reittimerkintöjen tietopankkiin.

Tuloksia käytiin esittelemässä osassa hankkeessa mukana olleiden kuntien kunnanhallituksissa tai teknisen lautakunnan kokouksissa. Hanketta käytiin myös esittelemässä muiden järjestämissä tilaisuuksissa. Hanketta on esitelty sekä alueellisissa että kansallisissa verkostotapaamisissa, joissa on ollut osallistujia mm. ministeriöistä, viranomaistahoilta, pelastustoimesta, kunnista jne. (Liite 1.)

8.2 Mihin hankkeisiin tai hankekokonaisuuksiin hanke toiminnallisesti tai muuten liittyi ja miten? (Merkitse myös hakemusnumerot tai hankekoodit)

LuontoRovaniemi, Sähköisten palvelujen kehittäminen (A72279) EAKR 2016-2018

- Toimijoiden kanssa on pidetty yhteisiä palavereita ja he ovat osallistuneet REILA-hankkeen järjestämiin tilaisuuksiin.

ECOSALLA (A70081) EAKR 2015-2016

- tuotekehityshanke luonnonpuistoissa, Natura-alueilla ja suojelualueilla

Laki ja oikeus matkailuyrittäjän arjessa (A70110) EAKR 2015-2017

- Hankkeen sisällöt tukivat REILA –hankkeen tavoitteita, varsinkin tavoitteita, jotka liittyivät luonnossa tarjottaviin palveluihin.

LUC turvallisuuden ennakoivan TKI-ohjelman rakentaminen (A70786) EAKR 2015-2016

- REILA –hanke on jatkanut hankkeen tavoitteita, jatkamalla turvallisuuden verkostoyhteistyötä alueellisten ja kansallisten yritysten, julkisen ja kolmannen sektorin toimijoiden, korkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten sekä tutkimuslaitosten välillä.

Arjen turvallisuuden kansainvälinen yhteistyö (A71593) EAKR 2016-2018

- Verkostoyhteistyö, sama turvallisuusverkosto kuin matkailussa

Moottorikelkkailun edellytysten kehittäminen osana kestävää luontomatkailua (MOKEMA) –hanke. Ympäristöministeriö ja Maa- ja metsätalousministeriö 2017-2018

- REILA –hankkeen sisällöt tukivat MOKEMAn tavoitteita moottorikelkkareittien ja –urien maasto-opasteiden yhtenäistämässä ja väylien turvallisuuden lisäämisessä

Kuntien luontoliikuntapaikat Retkikartta.fi-karttapalveluun. Opetus- ja kulttuuriministeriö 2014-2016

- REILA –hankkeessa avustettiin kuntia lisäämään reittinsä Liikuntapaikat.fi-järjestelmään. Lisäksi järjestettiin kunnille yhteinen koulutus.

Outdoors (OF) Pohjois-Savon luontoliikuntareittien esiselvityshanke. Maaseuturahasto 2018-2020 ja Outdoors Finland -mikro- ja pk-yritysten kansallinen kansainvälistymisohjelma. Maaseuturahasto 2015-2018

- REILA -hanke osallistui Visit Finland/Outdoors Finland järjestämään seminaarisarjaan reittisuunnittelusta. REILA –hankkeen verkostot osallistuivat seminaarisarjaan
- REILA –hanke osallistui Outdoors –hankkeen koulutustilaisuuteen pitämällä kaksi puheenvuoroa.
- REILA -hanke piti koulutuksen reittimerkinnästä Tahkon reittitoimijoille.

Visit Arctic Europe, Interreg Nord, NYPS 20200274

- REILA -hankkeen sisällöt tukivat VAE-hankkeen toteutusta ja tavoitteita erityisesti Pohjois-Skandinavian alueen kehittämistä yhtenäiseksi laadukkaaksi matkailualueeksi.

9 Aineiston säilytys

9.1 Missä hankkeen aineisto säilytetään tai arkistoidaan? Yhteyshenkilön yhteystiedot.

Lapin AMK: Aineiston säilytyksessä noudatetaan hankkeen hallinnoijan Lapin ammattikorkeakoulun tiedonhallinnan suunnitelmaa.

Lapin ammattikorkeakoulun hanketoimen ohjeistuksen mukaisesti projektin dokumentit säilytetään sähköisessä muodossa Reportronic-projektinhallintaohjelmistossa (ei kirjanpitoaineistoja). Taloushallinnon dokumenttien arkistointivastuu on projektiin nimetyllä hankesihteerillä, muusta projektin dokumentoinnista vastaa projektipäällikkö. Virallinen dokumenttien arkistointipaikka on Lapin ammattikorkeakoulu, Jokiväylä 11 C, 96300 Rovaniemi.

Metsähallitus: Aineistot säilytetään Metsähallituksen tiedonhallintasuunnitelman mukaisesti arkistoituna paperiarkistossa tai sähköisessä ASSI -asianhallintajärjestelmässä. Yhteystieto: kirjaamo@metsa.fi.

Lapin pelastuslaitos: Aineistot säilytetään Lapin pelastuslaitoksen arkistossa osoitteessa Koskikatu 61, 96100 Rovaniemi. Yhteyshenkilö: Minna Rautionaho, Talouspäällikkö, Lapin liitto / Lapin pelastuslaitos, 0201 311 301, minna.rautionaho@lapinpelastuslaitos.fi

10 Liitteet ja allekirjoitus

Liitteet

Liite 1. REILA järjestetyt tilaisuudet ja osallistumiset muiden tilaisuuksiin 1.6.2015 – 31.8.2018

Liite 2. REILA_kansallisen verkoston tapaamiset_yhteenveto_2015-2018

Liite 3. Suomen Latu Maastossa olevien ulkoilureittien monikäyttö nykytila, esteet ja mahdollisuudet

Liite 4. Suomen Latu Maastossa olevien ulkoilureittien ylläpitäjän vastuu, yrittäjän vastuu ja ulkoilijan omavastuu

Liite 5. Mapitare Selvitys turvallisuudesta reittien mobiiliopastuksessa

Liite 6. Kansainväliset reitti- ja viitoitusmerkinnät selvitys – REILA reittimerkintöjen turvallisuus, pilottialueena Lappi hankkeelle

Liite 7. Asiakaslähtöiset ja turvalliset maastoreittimerkinnät Kesä-syky 2016 asiakaskyselyiden, haamuretkilyn ja yrittäjäkyselyn –raportti

Liite 8. Turvallinen ja asiakaslähtöinen opastekokonaisuus

Liite 9. Safe and Customer-oriented Trail marking

Liite 10. Malli maastoreittien turvallisuusasiakirjasta

Liite 11. Safety document for outdoor trails

Liite 12. REILA hankkeen kuntien palautekyselyn raportti

Liite 13. Ylläs pilotointiraportti

Liite 14. Matkailijahaastattelut ja -kyselyt Sport Resort Ylläksellä syksy 2017

Liite 15. Matkailijahaastattelut ja -kyselyt Sport Resort Ylläksellä kevät 2018

Liite 16. Yrityshaastattelut Sport Resort Ylläksellä keväällä 2018

Liite 17. REILA viestintä, uutiskirjeet, julkaisut ja artikkelit 2015-2018

Tuensaaja vakuuttaa tässä loppuraportissa ja sen taustalomakkeissa antamansa tiedot oikeiksi.

Päiväys ja hakijaorganisaation sähköinen allekirjoitus

20.12.2018 Sinikka Jänkälä
talousjohtaja

Asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti